

بیست و هفتمین کنفرانس اپتیک و
فوتوونیک ایران و سیزدهمین کنفرانس
مهندسی و فناوری فوتونیک ایران،
دانشگاه سیستان و بلوچستان،
 Zahedan, Iran.
 ۱۴-۱۶ بهمن ۱۳۹۹

کد مقاله : A-۱۰-۲۱۰ ۹-۲

شبیه‌سازی عدسی مدبب پایه بلورمایع با فاصله کانونی تنظیم‌پذیر

عیسی احمدعلیدخت^۱, عزالدین مهاجرانی^۲, محمد محمدی مسعودی^۳

^{۱,۲}دانشگاه شهید بهشتی، پژوهشکده لیزر و پلاسمای

^۳دانشگاه تهران، دانشکده علوم و فنون نوین

در این مقاله خواص الکترواپتیکی عدسی با فاصله کانونی تنظیم‌پذیر با ساختار مدبب بررسی شد. روابط حاکم بر این ساختار شامل توزیع اختلاف پتانسیل در لایه مدبب و توزیع زاویه محور طولی مولکول‌های بلورمایع در سلول می‌باشند. این روابط با دو روش تفاضل عددی محدود و المان عددی محدود در محیط نرم‌افزاری متلب پیاده‌سازی و اجرا شد. راهنمایی باریکه نوری عبوری از سلول حاوی بلورمایع E7 و با ساختار مدبب به ازای تغییرات ولتاژ و مقاومت سطحی لایه مدبب بررسی شد. در فرکانس ۱ کیلوهرتز و سخامت سلول ۲۰ میکرون، مقدار ولتاژ و مقاومت سطحیکه در آن فاصله کانونی کمترین مقدار خود را دارند به ترتیب ۲.۹ ولت و ۱۲۵ مگا‌آم بر مربع به دست آمد.

کلید واژه- بلورمایع، عدسی با فاصله کانونی تنظیم‌پذیر، عدسی مدبب.

Modal Liquid Crystal Lens with Tunable Focal Length Simulation

Isa Ahmadalidokht¹, Ezzedin Mohajerani², Mohammad Mohammadmasoudi³

^{1,2}Shahid Beheshti University, Laser & Plasma Institute

³University of Tehran, Faculty of New Sciences and Technologies

I_Alidokht@sbu.ac.ir¹, E-mohajerani@sbu.ac.ir², m.masoudi@gmail.com³

In this paper electro-optical properties of focal length tunable lens with modal structure were investigated. Modal structure governing equations include modal layer electrical potential distribution and liquid crystal director angle distributions in the cell. These equations were written by finite difference and finite element method in MATLAB environment. Optical path length of cell with E7 liquid crystal and modal structure were examined with different electrical voltages and surface resistances. In frequency of 1 kHz, minimum focal length of lens was obtained in electrical voltage of 2.9 volt and surface resistance of 125 MΩ/sq.

Keywords: Liquid Crystal, Lens with Tunable Focal Length, Modal Lens.

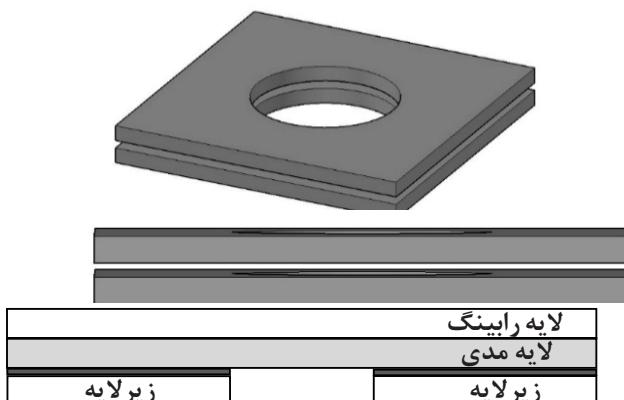
مقدمه

مولکول‌های بلورمایع ساختار بلوری دوشکستی دارند. آنها با توجه به داشتن دوقطبی دائمی و یا القائی می‌توانند در حضور حرکت‌های خارجی نظیر میدان الکتریکی بچرخند. این چرخش باعث تغییر ضربی شکست بلورمایع شده و راهنوری باریکه نوری گذرنده از سلول حاوی بلورمایع را تغییر می‌دهد. چرخش مولکول‌های بلورمایع در حضور میدان الکتریکی و متعاقباً تغییر راهنوری باریکه نوری گذرنده از آن اساس فیزیکی بسیاری از کاربردها از جمله نمایشگرها^[۱]، مدولاتورهای فضایی نوری^[۲] می‌باشد.

از جمله کاربردهای بلورمایع ساخت عدسی تنظیم‌پذیر می‌باشد^[۳]. برای ساختن عدسی، سلول با روزنه خروجی دایروی و حاوی بلورمایع را در نظر بگیرید. اگر شدت میدان الکتریکی در وسط روزنه کوچکتر از شدت آن در لبه‌های روزنه باشد، مولکول‌های بلور مایع در لبه‌های روزنه بیشتر چرخیده و پروفایل عدسی‌گونه راهنوری ایجاد می‌کنند. روش‌های مختلفی برای ساخت عدسی تنظیم‌پذیر بلورمایع وجود دارد^[۴]. یکی از این روش‌ها ساخت این عدسی بر اساس ساختار مدل^[۵] می‌باشد. در ساختار مدل، از یک لایه می‌بریم سانا با مقاومت سطحی $M\Omega/sq$ ۲۰۰-۲ برای ایجاد میدان الکتریکی ناهمگن در سلول حاوی بلورمایع استفاده می‌شود (شکل ۱). یکی از مزیت‌های این ساختار نسبت به ساختارهای قبلی، قابلیت ساخت عدسی با روزنه بزرگتر می‌باشد. در این مقاله رفتار الکترواپتیکی این عدسی بررسی و شبیه‌سازی خواهد شد.

روابط حاکم بر عدسی تنظیم‌پذیر با ساختار مدل این ساختار را می‌توان با دو رابطه درهم‌تنیده ۱ و ۲ مدل کرد^[۶].

در رابطه (۱)، ضرایب الاستیک بلورمایع، K_{ii} عثبات دی-الکتریک بلورمایع در راستای محور طولی، θ عثبات دی-الکتریک بلورمایع در راستای محور عرضی، d ضخامت سلول، η دامنه ولتاژ و θ زاویه محور طولی بلورمایع نسبت به محور Z می‌باشند.

شکل ۱: طرح عدسی تنظیم‌پذیر مدل بر پایه بلورمایع

در رابطه (۱) پارامترهای مربوط به جهت‌گیری بلورمایع حضور دارند. از طرف دیگر، در رابطه (۲) اختلاف پتانسیل در نقاط سطح ساختار باید تعریف شود. به این معنی که روابط (۱) و (۲)، روابط درهم‌تنیده بوده و باید همزمان

^۱Spatial light modulators

^۲Modal

جدول ۱: پارامترهای استفاده شده در شبیه‌سازی

ϵ_0	۵.۲
ϵ_e	۱۹.۰
n_0	۱.۵۲۱۱
n_e	۱.۷۴۶۴
K_{11}	$\times ۱۰^{-۱۰.۸-۱۰}$
K_{22}	.
K_{33}	$\times ۱۰^{-۱۲-۱۰.۷۵}$
مقاومت سطحی لایه	$۵\text{ M}\Omega/\text{sq}$
ضخامت سلول	$۲۰\text{ }\mu\text{m}$
قطر روزنه عدسی	۵mm
فرکانس ولتاژ	۱KHz

بر اساس ماهیت روابط، رابطه (۱) بر اساس روش المان محدود و رابطه (۲) بر اساس روش تفاضل محدود در محیط نرم‌افزاری متلب^۵ نوشته شد.

شبیه‌سازی با اعمال ولتاژهای مختلف و به ترتیب از ۰.۰ تا ۱۰ ولت و با گامهای ۰.۲ ولت انجام شد. فاز به دست آمده (شکل ۲) در هر ولتاژ بر اساس ضریب زرنیک مرتبه ۲ رسم شد (شکل ۳).

تغییرات ضریب زرنیک مرتبه ۴ نشان دهنده تغییرات فاصله کانونی عدسی با ولتاژ می‌باشد. رفتار این نمودار با آزمایش‌های تجربی انجام شده در آزمایشگاه هم‌خوانی دارد. فاصله کانونی عدسی با افزایش ولتاژ کاهش یافته و در یک ولتاژ تغییرات آن کندر می‌شود. برای تحلیل این نمودار می‌توان گفت که چرخش مولکول‌های لبه سلول نسبت به وسط آن با شروع ولتاژ و افزایش آن بیشتر می‌باشد و در یک ولتاژ مشخص مولکول‌های لبه حداکثر چرخش خود را انجام داده‌اند و با چرخش مولکول‌های وسط سلول روند تغییرات فاصله کانونی کندر و عکس خواهد بود.

حل شود. با توجه به اینکه حل هم‌زمان این روابط پیچیده است از روش ترتیبی برای حل این روابط استفاده می‌شود. در این روش ابتدا فرض می‌شود که محور طولی مولکول-های بلور مایع در راستای موازی سطح جهت‌گیری کرد-های اند. رابطه (۱) با این فرض حل می‌شود و اختلاف پتانسیل در سطح ساختار به دست می‌آید. این اختلاف پتانسیل باعث چرخش بلور مایع در سلول بر اساس رابطه (۲) می‌شود. چرخش بلور مایع در این قسمت می‌تواند پارامترهای ثابت دی‌الکتریک جدیدی برای رابطه (۱) مشخص کند. بدین صورت رابطه (۱) بر اساس پارامترهای جدید بلور مایع حل می‌شود و متعاقباً اختلاف پتانسیل جدید به دست می‌آید. این حلقه تا به حداقل رسیدن اختلاف در زاویه محور طولی بلور مایع ادامه پیدا می‌کند. میدان توزیع زاویه‌ای محور طولی بلور مایع که از این شبیه‌سازی به دست می‌آید در نهایت به توزیع ضریب شکست سلول و متعاقباً به راهنمایی تبدیل می‌شود. باریکه نوری عبوری از داخل این سلول بر اساس طول موج خود تغییر فاز می‌دهد و این تغییر فاز باعث ایجاد فاز کروی همگرا در باریکه عبوری می‌شود. فاز عبوری را می‌توان از دیدگاه ابیراهی با ضرایب توابع متعامد زرنیک^۳ مشخص کرد. ضریب مرتبه ۴ به دست آمده مقدار انحناء جبهه‌موج را نشان می‌دهد که مربوط به فاصله کانونی عدسی می‌باشد. ضریب مرتبه ۲ و ۳ مربوط به انحراف باریکه نوری در امتدادهای ^۴X، ^۴L هستند. ضرایب بالاتر مربوط به ابیراهی‌های مرتبه بالاتر (کما، استیگماتیسم و ...) عدسی می‌باشد.

نتایج

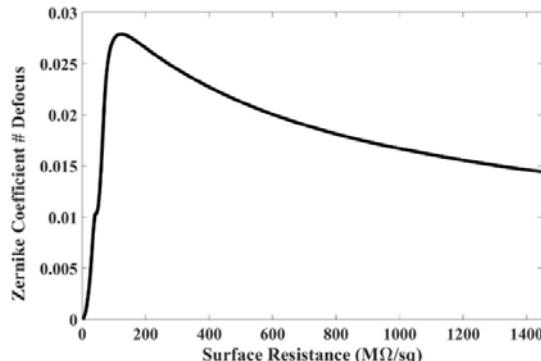
در این شبیه‌سازی پارامترهای مربوط به بلور مایع E7 و پارامترهای مربوط به ساختار سلول مطابق جدول (۱) در شبیه‌سازی استفاده شد.

^۳ Zernike polynomials

⁴Tip/Tilt

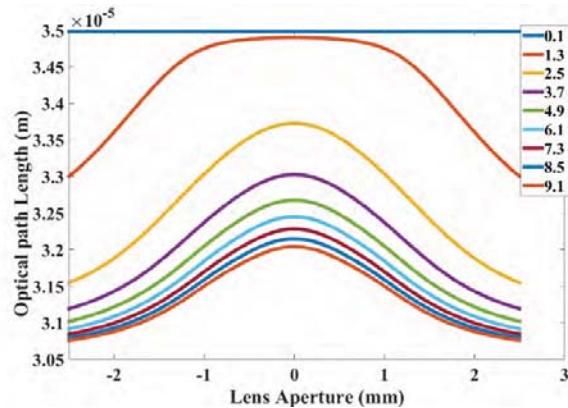
^۵MATLAB

نتیجه می‌توان از این شبیه‌سازی برای پیش‌بینی ابیراهی‌های عدسی و همچنین تاثیر پارامترهای ولتاژ، فرکانس، مقاومت سطحی، اندازه روزنه و ضخامت سلول و پارامترهای ماده بلورمایع استفاده کرد.

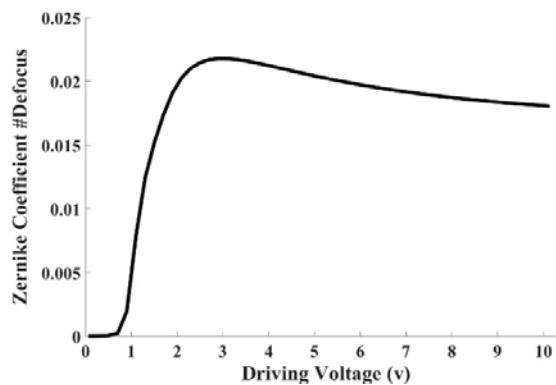

شکل ۴: تغییرات ضریب زرنیک مرتبه دوم (فاصله کانونی) با تغییر در مقاومت سطحی لایه مدی

همچنین در این شبیه‌سازی تغییرات فاصله کانونی نسبت به مقاومت سطحی نیز بررسی شد.

شکل ۲: تغییر فاز باریکه عبوری نور از سلول با تغییر ولتاژ

شکل ۳: تغییرات ضریب زرنیک مرتبه دوم (فاصله کانونی) با تغییر ولتاژ

این بررسی در ولتاژ ثابت ۲.۹ ولت و مقاومت سطحی از مقدار $1500\text{ }M\Omega/\text{sq}$ -۵ می‌انجامشد (شکل ۴). همانگونه که در شکل ۴ نشان داده شده است، مقدار فاصله کانونی در ولتاژ ثابت ۲.۹ ولت، با افزایش مقاومت سطحی کاهش یافته (ضریب زرنیک مرتبه ۴ افزایش می‌یابد) و در مقاومت سطحی $125\text{ }M\Omega/\text{sq}$ مقدار بیشینه خود را دارد. در مقاومت سطحی‌های بیشتر از این مقدار روند تغییرات فاصله کانونی افزایشی می‌شود.

جمع‌بندی

با توجه به اینکه انجام تست تجربی برای رسیدن به حالت بهینه نیازمند تغییر بسیاری از پارامترها می‌باشد، در